

Kirje

7.2.2022

 VN/32496/2021
 VN/32496/2021-VM-6

Työ- ja elinkeinoministeriö

Valtiovarainministeriön lausunto

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriön lausuntoa arviomuistiosta yrityskauppojen ilmoituskynnyksen muuttamisesta. Työ- ja elinkeinoministeriö on arvioimassa kilpailulain (948/2011) 22 §:n mukaista yrityskauppojen ilmoituskynnyksen muutostarvetta ja mahdollisen muutoksen sisältöä.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto on laatinut työ- ja elinkeinoministeriön pyynnöstä muutostarvetta koskevan selvityksen, jonka virasto julkaisi 11.6.2021. KKV:n selvityksen perusteella Suomessa toteutetaan vuosittain monilla eri toimialoilla useita ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle jääviä järjestelyjä, jotka todennäköisesti johtavat markkinoiden haitalliseen keskittymiseen ja kuluttajahaittaan.

KKV:n selvityksessä ehdotetaan kilpailulakia muutettavaksi siten, että KKV:n tutkittavaksi tulisivat jatkossa kaikki yrityskaupat, joissa osapuolten yhteenlaskettu Suomesta kertynyt liikevaihto ylittää 100 miljoonaa euroa, ja vähintään kahden osapuolen Suomesta kertynyt liikevaihto ylittää kummankin osalta 20 miljoonaa euroa (20 miljoonan euron raja säilyisi ennallaan). Voimassa olevan kilpailulain mukaan tulee ilmoittaa yrityskaupat, joissa osapuolten yhteenlaskettu maailmanlaajuinen liikevaihto on 350 miljoonaa euroa. Lisäksi kilpailulakia muutettaisiin siten, että siihen sisältyisi KKV:lle oikeus ottaa käsittelyyn yrityskauppoja, joita sen käsittelyyn ei tulisi ilmoitusrajojen perusteella (ns. otto-oikeus). Selvityksen ehdotuksessa otto-oikeus olisi rajattu tapauksiin, joissa yrityskaupan osapuolten yhteenlaskettu Suomesta kertynyt liikevaihto ylittää 50 miljoonaa euroa.

Selvityksen mukaan ilmoitusvelvollisuuden laajentaminen johtaisi useiden kymmenien miljoonien eurojen kuluttajahyötyihin, mutta kasvattaisi tietystä määrin yrityksille ja viranomaiselle aiheutuvia hallinnollisia kustannuksia. Ehdotuksella olisi myös budjettivaikutuksia.

Valtiovarainministeriön lausunto

Hyvin toimiva aktuaalinen ja potentiaalinen kilpailu on olennaista kansantaloudelle kolmesta syystä. Kilpailu edistää kuluttajien etua suoraan rajoittamalla yritysten hinnoitteluvoimaa markkinoilla. Lisäksi se kannustaa yrityksiä innovoimaan, kehittämään ja uudistumaan sekä kokeilemaan uusia palveluita ja toimintatapoja markkinoilla, mikä luo kuluttajille uusia mahdollisuuksia tarpeiden tyydyttämiseen. Kilpailu myös kannustaa kohdentamaan kansantalouden voimavarat paremmin, mikä edistää epäsuorasti kansalaisten etua kohentuneen kokonaistuottavuuden kautta. Tuottavuuden kasvu lisäksi osaltaan kohentaa kustannuskilpailukykyä ja heijastuu myös palkkojen kehitykseen.

Lisäksi vientiin ja muuhun kansainväliseen verkostoitumiseen osallistuvat vain parhaat ja tuottavimmat yritykset. Kansainvälistyminen on kuin kynnyks, jonka ylittämistä vain riittävän hyvän yrityksen kannattaa tavoitella. Toimiva kilpailu kotimarkkinoilla edistää tuottavuutta ja yritysten muuta

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 28
 00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
 Helsinki

0295 16001
 +358 295 16001

kirjaamo.vm@gov.fi

laatua, ja osaltaan kohentaa yritysten edellytyksiä toimia kansainvälisesti. Kansainvälistymisellä on puolestaan lukuisia suoria ja epäsuoria positiivisia vaikutuksia kansantaloudelle.

Yritysjärjestelyjen seurauksena yritysten markkinavoima tai muut kilpailun toimivuuden esteet saattavat kasvaa tavoilla, jotka haittaavat edellä kuvattujen tuomien etujen synty-mistä ja edistymistä. Monet relevantit markkinat voivat olla Suomessa pienet. Näin ollen suhteellisen vaatimatonkin liikevaihto voi Suomessa indikoida haittaa kilpailun toimivuudelle.

Suomen yrityskauppavalvonnassa järjestelyjen tutkintakynnys on KKV:n selvityksen perusteella korkeat suhteessa vertailumaihin. Monet järjestelyt, joilla saattaisi olla kilpailun toimivuuden kannalta haitallisia seurauksia, jäivät tutkimatta.

Vaikka yrityskauppailmoitus aiheuttaa yrityksille kustannuksia ja mm. viivästyttää järjestelyn toimeenpanoa, ovat nämä kustannukset ja haitta pieniä suhteessa kokonaistaloudellisiin vaikutuksiin, joita kilpailun estyminen voi aiheuttaa. Näin ollen valtiovarainministeriö kannattaa ehdotuksia alentaa KKV:n selvityksen aloittamisen kynnyksiä. Valtiovarainministeriö ei ota kantaa ilmoituskynnyksen tai otto-oikeuden yksityiskohtiin.

Ilmoituskynnyksen alentaminen (ml. otto-oikeus) lisäisi KKV:n resurssitarvetta sen arvion mukaan noin viidellä henkilötyövuodella, ja euromääräinen lisätarve olisi noin 415 000 euroa. Laskelmassa oletuksena on, että yrityskauppailmoitusten lukumäärän kasvu kymmenellä johtaisi yrityskauppavalvonnan resurssitarpeen kasvamiseen 1,6 henkilötyövuodella ja että otto-oikeuden kautta tulisi vuosittain tutkittavaksi keskimäärin 2,5 toisen vaiheen käsittelyyn etenevää järjestelyä. Jos asia etenee hallituksen esityksen valmisteluun, on määrärahakysymys tarvittaessa ratkaistava JTS- tai budjettiprosessissa. Resurssitarvetta voi ratkaista mm. priorisoimalla KKV:n tehtäviä tai työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan sisäisin siirroin. Valtiovarainministeriö muistuttaa tässä kohtaa, että KKV:n määrärahaa on lisätty viime vuosien aikana useaan otteeseen. Esimerkiksi hallituksen ensimmäisessä julkisen talouden suunnitelmassa KKV:n määrärahoja lisättiin kilpailu- ja kuluttajapolitiikan vahvistamiseen 1,35 milj. euroa v. 2020, 1,1 milj. euroa v. 2021, 1,35 milj. euroa v. 2022 ja 1,5 milj. euroa vuodesta 2023 alkaen. Ehdotettu tehtävä sopii aihepiiriltään hyvin tästä hallitusohjelmallisäyksestä rahoitettavaksi.

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Juha Majanen

Osastopäällikkö, budjettipäällikkö

Annika Klimenko

Liitteet Napsauta tähän hiirellä ja kirjoita liitteiden nimet kukin omalle rivilleen. Rivinvaihto enterillä.

Jakelu TEM Työ- ja elinkeinoministeriö
TEM TTM TMK Kilpailullisuus, Virve Haapajarvi

Tiedoksi

VN/32496/2021-VM-6

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: